

Interreg

Vlaanderen-Nederland

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Interreg zet grensregio's op de wereldkaart

Interreg Vlaanderen-Nederland: Slimme, duurzame en inclusieve groei

Ooit periferie, straks koplopers: Interreg zet grensregio's op de wereldkaart

Er bestaat geen enkel continent met zoveel interne grenzen als Europa. Bijna een derde van de Europese bevolking woont in een grensregio. Hoewel deze grenzen vaak onzichtbaar lijken, blijft Europa nog verdeeld door administratieve, wettelijke, politieke en psychologische grenzen: littekens van de geschiedenis.

Ondanks de vergaande ervaring van grensregio's op het gebied van leven en werken langs de grens, blijft het economisch en cultureel potentieel van deze regio's onderbenut.

In verscheidenheid verenigd

Juist in grensregio's zouden de positieve gevolgen van Europese integratie voelbaar moeten zijn. De 1,3 miljoen Europese grensarbeiders blazen leven in het motto van de Europese Unie: "in verscheidenheid verenigd." ^[1] Interreg zet hier op in door verdere integratie te bevorderen en het potentieel van grensregio's te benutten.

De programma's investeren in grensoverschrijdende projecten die bijdragen aan slimme, duurzame en inclusieve groei. Daarbij creëren ze sociale netwerken waarin regionale overheden, ondernemers en wetenschappers samenkomen.

Binnen zulke grensoverschrijdende netwerken wordt vakspecifieke kennis en ervaring uitgewisseld, maar kunnen ook grensgebonden obstakels worden geïdentificeerd en opgelost. Zeker in een tijd waarin maatschappelijke uitdagingen steeds vaker nationale grenzen overstijgen, ligt er een sterke meerwaarde in de vaardigheid van grensregio's om grensoverschrijdend te redeneren en handelen.

Voorbeeldfunctie

Sinds 1990 hebben duizenden Interregprojecten en -initiatieven geleid tot meer grensoverschrijdend vertrouwen, verbondenheid, een gezonder milieu, betere volksgezondheid en economische groei.^[2]

Door het bundelen van krachten en expertise aan weerszijden van grenzen, versterkt Interreg niet enkel grensoverschrijdend economisch verkeer, maar ondersteunt het regio's bij het ontwikkelen van oplossingen voor de grote, internationale uitdagingen van onze tijd. Zo dragen de programma's bij aan de resistentie van steden in klimaatgevoelige gebieden of aan zorginnovatie in regio's die kampen met vergrijzing. Interregsubsidies spelen in op kansen en problemen die specifiek verbonden zijn aan hun programmagebied.

Hieruit vloeien innovatieve ontwikkelingen voort die Europese bedrijven, steden en regio's een voorbeeldfunctie geven op wereldschaal. Wat Interreg Vlaanderen-Nederland betreft, overstijgen ook hier de projecten vlot de 'lokale' grensregio en worden realisaties vaak internationaal gelauwerd op het gebied van o.a. zorginnovatie, life sciences en biogebaseerde economie. Ooit periferie, straks koplopers: Interreg zet grensregio's op de wereldkaart.

[1] Europese Commissie, "Boosting growth and cohesion in EU border regions", september 2017, http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/communications/2017/boosting-growth-and-cohesion-in-eu-border-regions

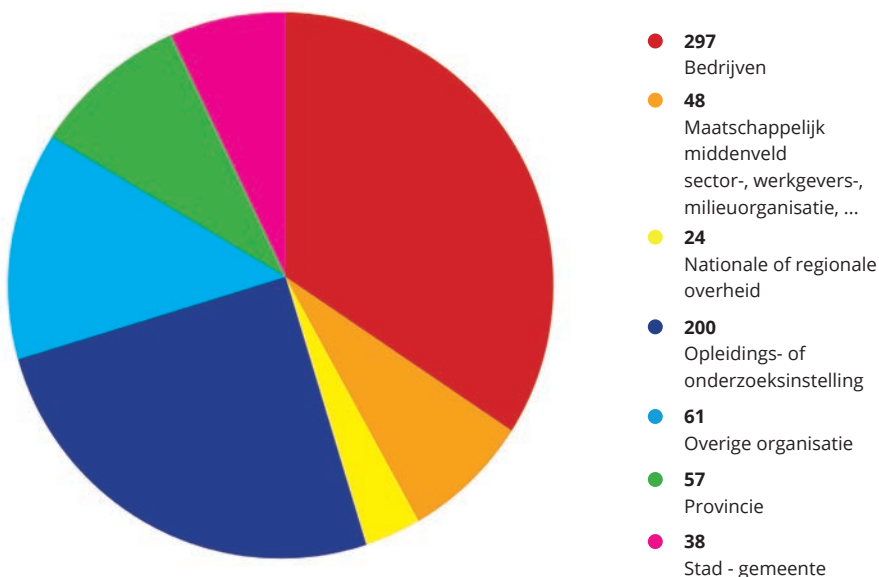
[2] Conferentie Interreg 25 Jaar, http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/interreg25years/

Interreg Vlaanderen-Nederland: slimme, duurzame en inclusieve groei

Interreg Vlaanderen-Nederland draagt bij aan de EU2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei en aan de totstandbrenging van economische, sociale en territoriale cohesie. Het programma zet specifiek in op vier grote thema's: innovatie, duurzame energie, milieu en arbeidsmobiliteit. Innovatie is de grootste thematische pijler binnen het programma die maar liefst 40% van het totale budget van 152 miljoen euro subsidie kreeg toebedeeld. Energie en milieu kunnen elk rekenen op 22%, arbeidsmobiliteit neemt de laatste 10% in.

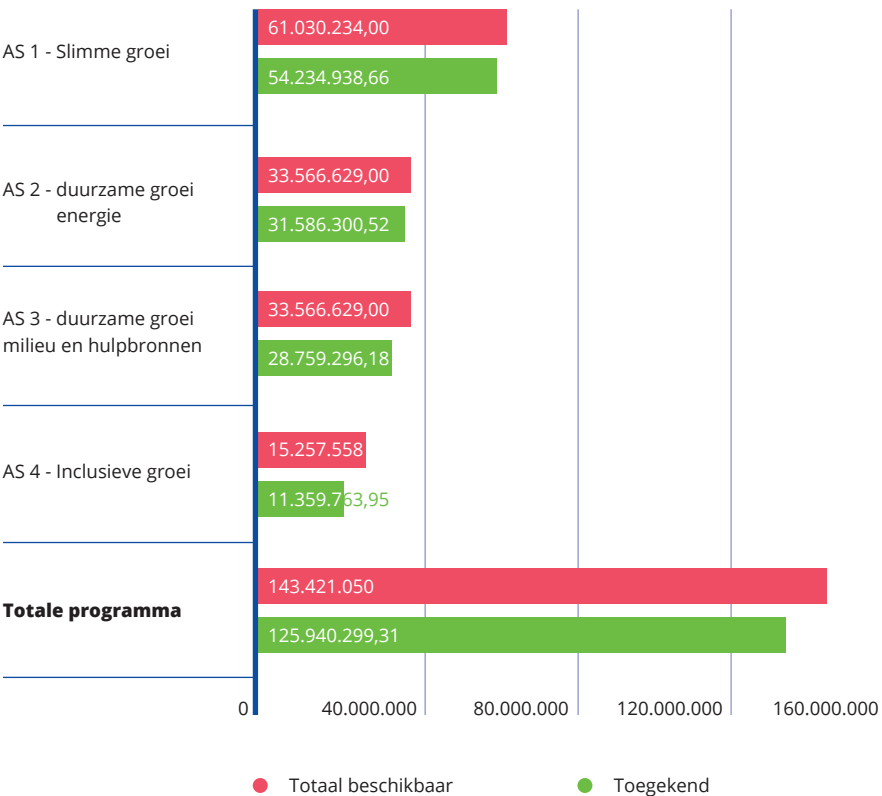
Soorten organisaties

Interreg Vlaanderen-Nederland wil de barrière die de grens nog altijd is voor bedrijven, helpen slechten. Hiertoe worden voor het eerst volop bedrijven, vooral KMO/MKB, betrokken in de projecten. Bedrijven realiseren onderling en met O&O-instellingen slimme, duurzame en inclusieve groei.

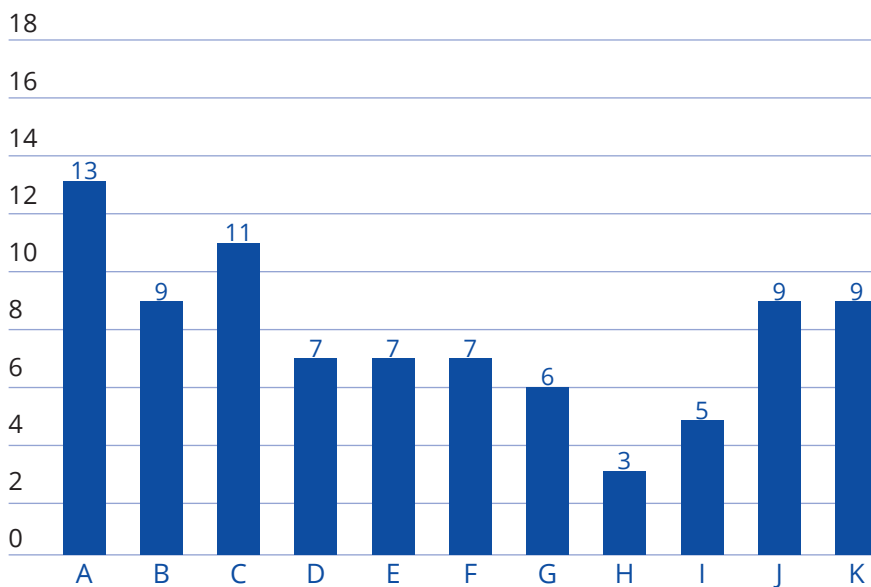
Toegekend budget

Interreg Vlaanderen-Nederland heeft een vlotte start gemaakt en is daarom halverwege de programmaperiode al zeer ver in de besteding van haar budget. Enkel de projecten met een echte meerwaarde voor de grensoverschrijdende groei van de regio, worden gesubsidieerd.

Sectoren

Interreg focust op de 'slimme specialisatie'-sectoren die Vlaanderen en Zuid-Nederland delen (*onderstaande sectoren A t/m G*). Vooral binnen deze domeinen wordt de grens dus minder een obstakel voor regionale groei. Daarnaast zet de grensregio in op belangrijke flankerende thema's, zoals biodiversiteit en arbeidsmarkt.

- A. Energie
- B. (Duurzame) logistiek
- C. Life Sciences en gezondheid
- D. Agrofood
- E. Biobased economy
- F. Chemie en materialen

- G. Nano- en micro-elektronica
- H. Cross-sectoraal
- I. Biodiversiteit
- J. Hulpbronnen
- K. Arbeidsmarkt

Kansen voor bedrijven

Halverwege de programmaperiode zijn er al meer dan 300 bedrijven als projectpartner betrokken in projecten en ontvingen nog eens meer dan 1800 bedrijven indirect steun. Deze bedrijven realiseren veelal concrete product- of procesinnovaties in samenwerking met andere bedrijven of kennispartners van over de grens en vergroten zo hun afzet, breken internationaal door en groeien, in omzet en aantallen werknemers. Ook heel wat grote bedrijven zoals Colruyt, DOW Chemical, Bavaria, Ardo, BASF en VDL vonden hun weg naar het Interregprogramma. De bedrijven en kennisinstellingen streven ernaar om in totaal maar liefst 450 nieuwe, innovatieve producten te realiseren.

Patiënt-specifieke implantaten voor heup en rug

Generieke implantaten hebben een beperkte levensduur zodat ze vaak vervangen moeten worden. Er is duidelijk behoefte aan een nieuwe generatie medische implantaten die idealiter specifiek gemaakt worden voor de anatomische vorm van de patiënt. Prosperos speelt hierop in en ontwikkelt patiënt-specifieke implantaten voor heup en rug die het genezingsproces versnellen, verbeteren en zo infecties voorkomen. De basis van het onderzoek is de veelbelovende regeneratieve geneeskunde waarbij het lichaam van de patiënt gestimuleerd wordt om zelf beschadigd of verwijderd weefsel te regenereren. 3D geprinte implantaten, ontstekingsremmende en botgroei-stimulerende coatings en nieuwe resorbeerbare biomedische materialen worden ontwikkeld.

Maar liefst vijf universiteiten en academische ziekenhuizen in de grensregio werken samen met bedrijven zoals Antleron en PCOTech die over laboratoria beschikken voor het uitvoeren van het preklinisch onderzoek, maar ook in staat zijn om de klinische studies in het laatste stadium van het project uit te voeren. Bedrijven zoals Xilloc staan in voor het ontwerp, productie en commercialisatie van implantaten en coating technologieën. Op die manier kan er een stevig netwerk rond regeneratieve geneeskunde

tot stand komen in de grensregio met regionale kenniscentra, hightech industrie en academisch-medische centra.

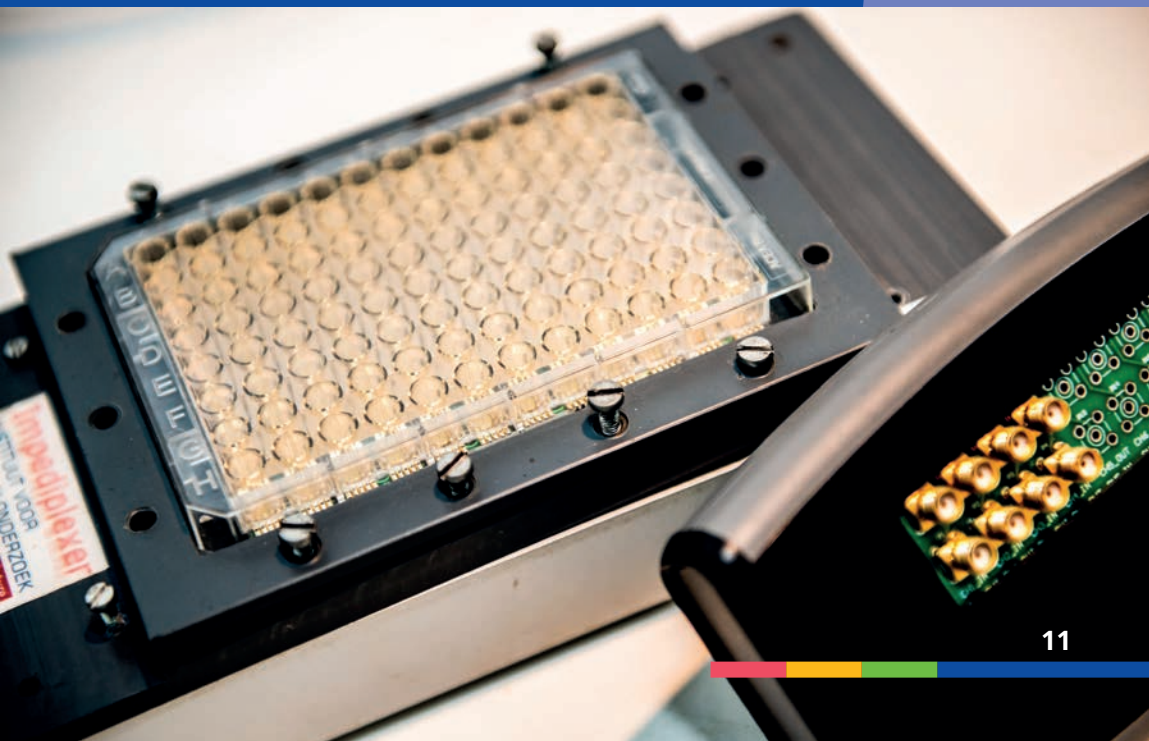
Biomat on microfluidic chip

01.01.2018 - 31.12.2020

Introductie van revolutionaire orgaan-op-chip

Net als Prosperos doet Biomat onderzoek in het baanbrekend domein van de regeneratieve geneeskunde waarbij artsen patiënten behandelen door nieuwe huid, bot of zelfs een orgaan op te bouwen uit gekweekte cellen en biomaterialen. Het project creëert een gloednieuwe microfluidische chip: de 'orgaan-op-chip 2.0'.

Deze chip wordt ingezaaid met stamcellen om een lichaamseigen orgaan of weefsel na te bootsen, voorzien van aan- en afvoer van micro-vloeistof en gevoelige sensoren om metingen te verrichten. Het vernieuwende aspect van deze chip is de driedimensionale omgeving die wordt gevormd, in tegenstelling tot klassieke celweekplaten waarin cellen of weefsels op een vlak oppervlak groeien. Bovendien wordt door middel van microfluidica - zeer kleine kanaaltjes waarin vloeistoffen worden vervoerd - het transport van lichaamsvloeistoffen nagebootst. Om de functionaliteit van deze revolutionaire technologie aan te tonen, zullen demonstrators worden gebouwd op basis van drie soorten klinische toepassingen: bot, spier en op-chip gevasculariseerde bot of spier.

Grensregio bindt strijd aan met antibioticaresistentie bij mens en dier

Antimicrobiële resistentie neemt wereldwijd toe en is een groeiend probleem in zorginstellingen, de openbare bevolking en de intensieve veehouderij. Door de toename van antimicrobiële resistentie nemen ook de ziektelast, sterfte en zorgkosten toe. Dankzij een samenwerking aan beide landsgrenzen van wel 26 partners met universiteiten, ziekenhuizen en bedrijven kaart I-4-1-Health de problematiek aan van antibioticaresistentie en zet ze in op het inzichtelijk maken ervan door het ontwikkelen en testen in proeftuinen van een digitaal meetinstrument (Infectie Risico Scan) én een Track en Trace Systeem, en dit voor Vlaanderen en Nederland gezamenlijk. Resistente bacteriën laten zich immers niet tegenhouden door de grens.

Om op een gestandaardiseerde manier infectierisico's in beeld te brengen, ontwikkelt i-4-1-Health een digitaal meetinstrument: de Infectie Risico Scan (IRIS). De IRIS meet verschillende factoren die een rol spelen in het voorkomen van infecties en de verspreiding van resistente bacteriën, zoals een goede handhygiëne door zorgverleners en het juist gebruik van medische hulpmiddelen en antibiotica. Daarnaast meet de IRIS als uitkomst het dragerschap van resistente bacteriën. Als er resistente bacteriën aangetroffen worden bij mensen of dieren zal van een aantal

specifieke resistente bacteriën het DNA-profiel in kaart worden gebracht door middel van zogenaamde Whole Genome Sequencing (WGS). Door verschillende profielen met elkaar te vergelijken kan verspreiding van bacteriën worden aangetoond tussen individuen, maar ook tussen instellingen, sectoren en landen. Die 'track and trace' is de eerste stap naar een gezamenlijke, grenzeloze aanpak van antibioticaresistentie.

@ Amphia LMI Jan Kluytmans

PV OpMaat

01.01.2016 - 31.12.2018

<http://pvopmaat.nl>

Zonnepanelen 2.0

De traditionele zonnepanelen (PV) zijn op sommige plaatsen niet meer weg te denken uit het straatbeeld, al worden ze niet door iedereen even aantrekkelijk gevonden. PV Opmaat speelt daarop in en streeft ernaar om zonnepanelen efficiënter en meer op maat te integreren in woningen en gebouwen. Zonnecelmaterialen die bestaan uit dunne film bieden bijzondere kansen omdat deze rechtstreeks op glas, staal of foliemateriaal aangebracht kunnen worden. Zowel de aanpasbaarheid van afmeting, vorm, kleur en elektrische eigenschappen bieden hierbij mogelijkheden om PV kostenefficiënt en esthetisch in bouwproducten te integreren.

Vanuit bouwondernemingen, woningbouwverenigingen, woningcorporaties en lokale energienetwerken is er veel vraag naar beter integreerbare PV. Daarom onderzoekt en demonstreert PV OpMaat perspectievolle toepassingen van dunne film PV in bouwelementen. Hierdoor ontstaan kansen voor geïnteresseerde producenten en installateurs. Inmiddels zijn er twee demonstratiesites actief. Eén situeert zich bij de KU Leuven waar de invloed van temperatuur op semitransparante beglazing (dubbel glas en driedubbel glas) wordt bekeken als functie van verschillende ventilatie opties. Een andere demosite bevindt zich op het dak van de TU Eindhoven (SolarBEAT). Hier worden de effecten van het kleuren en patroneren van PV voor zowel kristallijn-silicium als dunne film PV onderzocht.

DEMI MORE

01.12.2015 - 30.11.2018

<http://maakmonumentenduurzaam.eu>

Energie-efficiënte in erfgoed

DEMI MORE (Demonstration of Energy efficiency by Measurement and Innovation gives MORE) – geleid door Kempens Landschap en de provincie Noord-Brabant – richt zich op energie-efficiëntie in onroerend (historisch) erfgoed.

Zeven demonstratieprojecten spelen de hoofdrol. Zo zocht het Autonoom Gemeentebedrijf Essen voor de douaneloods naar de beste oplossing voor de integratie van zonnepanelen in de lichtstraat. Het klooster van Megen zoekt haar heil in de opwekking van elektriciteit en warmte via de zoninstraling op het leiendak. Voor de optimalisatie van het binnenklimaat van de kloosterkapel loopt er momenteel een experiment met de toepassing van HumiTemp. De gemeente Hilvarenbeek stak de eerste spade in de grond om de oude kerk om te bouwen tot een energie-efficiënte school met o.a. optische vezels voor meer licht

en capillaire matten voor verwarming. Ook de Beddermolen in Westerlo en de Stoombierbrouwerij in Oisterwijk richten hun pijlen op een innovatief verwarmingssysteem, met name amorfe linten als een manier om een ruimte snel warm te krijgen bij onregelmatig gebruik. In Hof ter Linden werd het westelijk koetshuis aan de binnenzijde geïsoleerd met aërogel. Domein Roosendaal produceert haar eigen energie via twee recent geïnstalleerde brandstofcellen.

Daarnaast wordt op basis van de waarnemingen een nieuwe BREEAM-norm uitgewerkt, een internationale duurzaamheidsstandaard. Deze versie van de norm is specifiek bedoeld voor monumenten in Vlaanderen en Nederland.

Maaisel als volwaardig bronmateriaal

Met GrasGoed geven natuurbeheerders, bedrijven en kennisinstellingen in de grensregio de resten van natuurbeheer een tweede leven. Vooral bij het beheer van natte gebieden (o.a. rietland, natte graslanden, vochtige heide) komen jaarlijks duizenden tonnen maaisel vrij dat niet of beperkt benut wordt. Met maaisel kunnen nochtans ontzettend veel producten ontwikkeld worden, maar de markt en technieken zijn nog nieuw. GrasGoed wil de markt voor regionale biogebaseerde producten daarom beter ontsluiten.

Het project verbetert onder meer maai-, voorberekings- en transportsystemen. Zo komt het maaisel beter uit de natuur en is het droog en goedkoper te vervoeren.

De focus ligt op enkele karakteristieke en natuurlijke landschappen in de grensregio zoals Altena-Biesbosch/Vlijmens Ven (rivierenlandschap) Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide (grensoverschrijdend heidelandschap) en Het Dommeldal/Vallei van de Zwarte Beek (grensoverschrijdend kleinschalig beekdal).

In deze regio's wordt zoveel mogelijk grasachtige biomassa bij elkaar gebracht om tot een economisch interessante hoeveelheid te komen. Een mobiele grasraffinagemachine scheidde voor het eerst vers natuurmaaisel in vezels, eiwitten en restsappen. Van verschillende soorten natuurgas werden kuilen aangelegd en hieruit werden vezels verwerkt. Daarnaast onderzocht het project of ze bruikbaar waren in potentiële eindproducten: voor papier, karton en isolatiematten waren de eerste resultaten alvast veelbelovend.

Grenspark Groot Saeftinghe

01.04.2016 - 31.03.2019

<http://grensparkchallenge.eu>

Topnatuur in een grensgebied, gedragen door streekholders

In de Vlaams-Nederlandse langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium kwamen beide regeringen overeen dat de verdieping van de Westerschelde en de natuurcompensatie in de Hedwige- en Prosperpolders en omgeving gepaard dienden te gaan met een verdere optimalisering van het natuurbeheer. Zo ontstond een enorm estuarien natuurgebied, wat nu het grensoverschrijdend natuurpark Grenspark Groot-Saeftinghe is.

In het project staan drie activiteiten centraal: het herstel van de vogelbiodiversiteit zowel binnen als buiten de natuurkern, optimalisatie van de estuariene natuur en eco-hydrologisch herstel van de binnendijkse gebieden. In 2016 en 2017 werden op dit vlak de eerste realisaties zichtbaar op het terrein. Zo zijn er enkele poelen voor de rugstreeppad gegraven, werd er een broedeiland afgedekt met schelpen en zijn de eerste vleermuishotels geplaatst. Bij Paal wordt het oude geulenpatroon hersteld zodat er een binnendijkse rust- en drinkplaats ontstaat voor vogels. Ook met landbouwers worden mooie resultaten geboekt. Zo worden er al heel wat kiekendiefvriendelijke teelten verbouwd in de grensregio. Samen met landbouwers helpt het project de bruine kiekendief aan een groter leefgebied, maar wordt tegelijkertijd ook onderzocht wat de voedingswaarde is van de gewassen voor bijv. de veeteelt. Een ecologisch-economische win-win.

Naast de investeringen in biodiversiteit wordt er door de projectpartners ook gewerkt aan een verhaal op lange termijn, een zogenaamde 'samenwerkingsentiteit' die het grenspark in de toekomst moet gaan beheren. Burgers, boeren, buitenlui, bedrijven en bestuurders - de 'streekholders' - vormen het menselijk kapitaal van het gebied. Zo zal het grenspark niet alleen uniek zijn op vlak van natuur, maar wordt het ook mee gedragen door de omgeving.

Grensinfvoorziening Vlaanderen-Nederland

01.06.2016 - 31.05.2019

<https://grenzinfo.eu/nl>

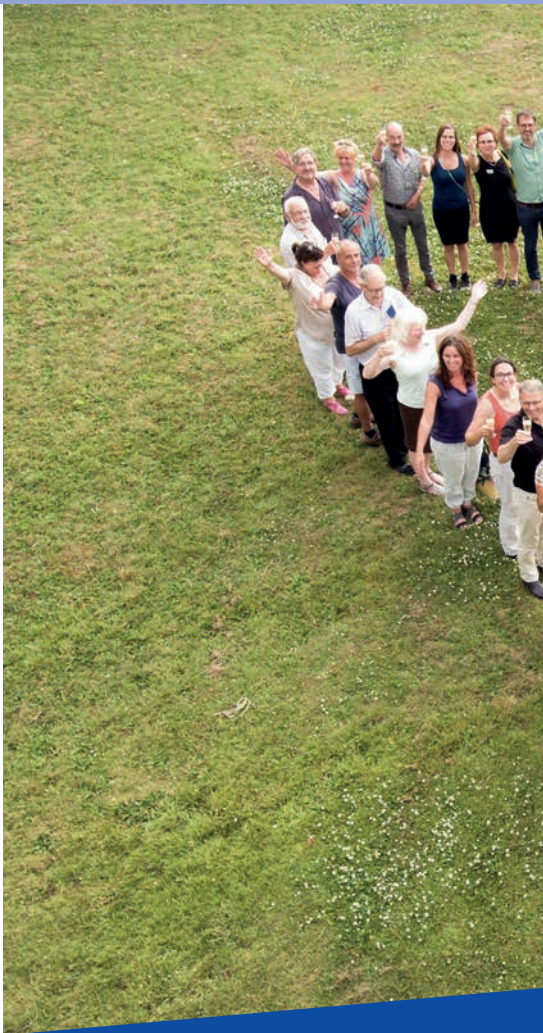
Zorgeloos de grenzen over

Een sterk voorbeeld van het wegnemen van obstakels bij het werken langs de grens is Grensinfvoorziening VL-NL. Ondanks de vlotte verplaatsing zijn er tot op vandaag praktische hindernissen op het gebied van wet- en regelgeving die de grensoverschrijdende mobiliteit bemoeilijken.

Via Grensinfvoorziening VL-NL worden grenswerkers de weg gewezen in bijvoorbeeld sociale zekerheid, zorg en arbeidsrecht. Alle relevante informatie wordt ontsloten door een overkoepelend netwerk waar bestaande en nieuwe grensinformatiepunten deel van uitmaken.

In zeven verschillende steden in de Belgische provincie Antwerpen en de Nederlandse provincie Noord-Brabant zijn in de loop van 2017 in totaal 9 GrensInfoPunten (GIP's) geopend. De GIP's zijn o.a. geopend bij VDAB in Kapellen en Turnhout, bij ISD Brabantse Wal in Bergen op Zoom en bij Holland Expat Center South in Eindhoven.

v.u. Bram de Kort,
Lange Lozanastraat 223, 2018 Antwerpen